

τρών-νω Ρόδ. 'νεχαιδρώνω Α.Κρήτ. (Σητ.) 'νεχιδρώνω Μύκ. Μέσ. ἀναχαδρώνομαι Τήν. ἀνηχαιτρώνομαι Φολέγ. 'νεχαιτρώνομαι Ίων. (Κρήν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. χαιτῶνω. Οἱ τύπ. ἀναχαιτῶνω καὶ ἀνεχυτῶνω διὰ τὸ χαιτῶνα καὶ χύτη παρὰ τὸ χαιτή. Οἱ τύπ. ἀναχαιτρώνω καὶ ἀναχαντρώνω κατὰ τινὰ παρετυμ. Ὁ ΣΞανθοῦδ. ἐν Ἑρωτοκρ. 493 εἰκάζει περὶ τοῦ ἀναχαιτρώνω παρετυμ. πρὸς τὸ ὀχεντῶ. Ὁ τύπ. οὗτος καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Δ 1034 «καταχτυποῦ τὰ δόντια ντου καὶ τὸ κορμὶ σφαράσσει, ἀναχαιτρώνουν τὰ μαλλιά καὶ τρέχει νὰ τὸ πιάσῃ».

1) Ἀνορθοῦνται αἱ τρίχες τοῦ σώματός μου ἐνθ' ἂν. : Ἐνεχαίτωσεν ὁ κάτης Κάρπ. (Ἑλυμπ.) Ἀμα εἶδε ὁ κάτης τὸ σκύλλο ἀνεχαιδρῶσε Θήρ. Ἀναχαιτρώνον τὰ μαλλιά Λεξ. Βλαστ. 495. Ἐνεχαιδρῶσαν τὰ μαλλιά του Κρήτ. Τ' ἄλλο εἶχε ἀνεχαιδρῶμένη τῇ ογούρδα του Θήρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνατριχιάζω 1. 2) Ἀρχίζω νὰ αἰσθάνομαι ρίγος ἐξ ἀδιαθεσίας ἢ ψύχους, φρίττω Κάρπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναχαιτῶνω 2. 3) Εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὀρμήσω κατὰ τινος, ἐξαγριώνομαι, ἀνταπειλῶ Α.Κρήτ. (Ἑμπαρ. Σητ. κ. ἀ.) Κύθηρ. Νάξ. Ρόδ. Τήν. Φολέγ. Χίος. Δὲ σοῦ 'φταιξα 'γὼ καὶ μὴν ἀνεχαιδρῶνῃς! Ἑμπαρ. Ἐγλάκην ἀνεχαιδρῶμένος γὰρ νὰ τοῦ χτυπήσῃ αὐτόθ. Μὴν ἀνεχαιδρῶνῃς καὶ δὲ δὴ λέω γὰρ σένα Σητ. Δὲ δὸν ξανάδα ἐπὶ ἀνεχαιδρῶμένο αὐτόθ. Ἐνηχαιτῶν-ναι πάνω μου σὰ τὸ φί (φίδι) Ρόδ. Πβ. ἀναματῶνω Α 1 καὶ Β 1, ἀνατσοῦλῶνω 2, ἀναχαχαλῶνω 3. 4) Θρασύνομαι ἀμυνόμενος, ἀνθίσταμαι, ἀντιλέγω Κρήτ. 5) Κινουμαι μετὰ σφοδρῆς ἐπιθυμίας πρὸς τι, ἐκτείνομαι διὰ νὰ φθάσω ἢ ἴδω τι Κρήτ. Τήν.

ἀναχαίτωσι ἢ, ἀμάρτ. ἀνεχαιδρῶσι Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναχαιτῶνω.

Παραφορά, ἐρεθισμός, ἔξαψις. Ἐδὰ ἐδὰ προβαίρνει μὲ μὴ ἀνεχαιδρῶσι ποῦ τότε φοβούδανε ὁ κόσμος.

ἀναχαλῶ Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. ἀνεχαλῶ Ἰκαρ. Ἀόρ. ἀνεχάλακα Ἰκαρ.

Τὸ ἀρχ. ἀναχαλῶ. Ὁ ἀόρ. κατ' ἀναλογίαν πρὸς τοὺς ἀρχαϊότεν κληρονομηθέντας ἀόρ. εἰς -κα. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,453 καὶ 546.

1) Καθιστῶ τι χαλαρόν, χαλαρώνω Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. : Ἀναχαλῶ τὰ πανηγά (μειῶ τὴν ἔντασιν τῶν ἱστίων πλοίου) Λεξ. Δημητρ. Συνών. λασκάρω. Πβ. χαλῶ.

2) Ἀνοίγω Ἰκαρ. : Ἀνεχάλακέ μου τὴν γιστέρα.

***ἀναχάμπαρα** ἐπίρρ. ἀναχάπαρ Πόντ. (Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀναχάμπαρος, ὃ ἐκ τοῦ στερητ. ἀνα-, δι' ὃ ἰδ. ἀ-, καὶ τοῦ οὐσ. χαμπάρι.

Χωρὶς προειδοποίησιν, ἀπροόπτως, αἰφνης ἐνθ' ἂν. : Ἀναχάπαρ ἔρθεν Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. Ἐφύτρωσεν ἐμπροστί μ' ἀναχάπαρ Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. Ἀναχάπαρ ἐλάγγειν κ' ἐσκῶθεν (ἀνεπήδησε καὶ ἠγέρθη) Κρώμν. : Ἀσμ.

Τ' οὐρανοῦ τὰ καταρράχτρα | ἀναχάπαρ ἐνοῖγαν Σάντ. Συνών. ἀναπάντεχα, ἀναφαντῶς, ἀναχπάραχτα, ἄξαφνα, ἀφόραχτα, ξαφνικά.

ἀναχανειοῦμαι, διὰ τὸν τύπον τοῦτον τυπωθέντα ὡς λῆμμα ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀγκομαχῶ ἰδ. λαχανιάζω.

ἀναχανινδούμενε Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναχαίνω παρὰ τὸ θέμα τοῦ ἀόρ. καὶ τῆς μέσης παραγωγικῆς καταλ. -ινδούμενε, δι' ἣν ἰδ. ΜΔέφνερ Λεξ. 154

Χασμῶμαι. Τοί ἐπαθήτξερε σάμερε τζ' ὄλιου ἔσ' ἀναχανινδουμένα; (τί ἐπαθες σήμερον καὶ ὅλο χασμουρεύεσαι;) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναχαίνω 4.

ἀναχαρά ἢ, Ζάκ. ἀνεχαρά Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. χαρά.

Χαρά, εὐφροσύνη ἐνθ' ἂν. : Ἀσμ.

Ξύπνησ', ἀφένδρα καὶ κυρά, μαννιά κι ἀναχαρά μου Ζάκ.

ἀναχαράγῃ ἢ, Λεξ. Δημητρ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀναχαράγῃ.

Ἐντομή, χάραγμα. Οἱ συχρὲς ἀναχαράγες ξεραίνουν τὰ πεῦκα.

ἀναχαράδα ἢ, ἀμάρτ. ἀνεχαράδα Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναχαρά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

Μεγάλη χαρά, ἀγαλλίασις. Αὐτὲς τοοὶ μέρες ἔχω μὴ ξεβάρκοι, μὲ ἀνεχαράδα ὅπου μοῦ δώνει νὰ κάνω κουλουμίδρες.

ἀναχαράζω, ἀναχαράσσω Καλαβρ. (Μπόβ.) Κάρπ. Κρήτ. Κύθηρ. Λευκ. Πελοπ. (Λακων.) Ρόδ. Τήν. ἀναχαράσσω Εὐβ. (Κύμ. Ὁξύλιθ.) ἀνεχαράσσω Α.Κρήτ. ἀνιχαράσσω Ἰμβρ. ἀναχαράζω κοιν. ἀναχαράζον βόρ. ιδιώμ. ἀνεχαράζω Ἄνδρ. Θήρ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κάρπ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Λεξ. Δημητρ. ἀνιχαράζω Ἰμβρ. Λέσβ. Σάμ. 'νεχαράσσω Ἀστνπ. Κάλυμν. Κῶς Λέρ. Ρόδ. Σύμ. 'ναχαράζω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀναχαράσσω.

Α) Μετβ. 1) Ἀνοίγω ὀλίγον τι, ὑπανοίγω Πελοπ. (Λακων.) Ρόδ. κ. ἀ. : Ἀναχάραξε τὴν πόρτα. Καὶ ἄνευ ἀντικ. : Ἀναχάραξε νὰ τὸ πῇ (ἐνν. τὸ στόμα) Ρόδ. Συνών. ἀναχάσσω 1. 2) Κάμνω εἰς τινὰ νύξιν περὶ τινος, ὑπαινίσσομαι δι' ἐλαχίστων (οἶονεὶ μὲν ἀνοίγων τὸ στόμα) Ἡπ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ.) : Λίγο λίγο νὰ τοῦ ἀναχαράξῃς καταλαβαίνει Κρήτ. Μόνο νὰ μοῦ τ' ἀναχαράξῃς θίλω Κρήτ. || Παροιμ. Τοῦ φρόνιμ' ἀναχάραξε καὶ τοῦ μονηλοῦ μολόγα (εἰς τὸν συνετὸν καὶ ὀλίγοι λόγοι ἀρκοῦν διὰ νὰ ἐννοήσῃ, ἐνῶ εἰς τὸν μωρὸν χρειάζεται ἐκτενὴς ἐξήγησις. Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ.) Ἀρκαδ. Καὶ ἀμτβ. ὑπαινίσσομαι Κρήτ. Ρόδ. : Ὅ,τι ν' ἀναχαράζω καταλαβαίνει (μόλις νὰ ἀνοίξω τὸ στόμα μου κτλ.) Κρήτ. Ἐναχάραξε (κάμε νύξιν) Ρόδ. 3) Ὑπενθυμίζω τι εἰς τινὰ Ἡπ. : Μὴ μοῦ ἀναχαράξῃς αὐτά.

Β) Ἀμτβ. 1) Ἀνοίγω καὶ κλείω τὸ στόμα (α) ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ὅταν πρώτην φορὰν ἐρεθίζωνται πρὸς φωτοκίαν Λευκ. (β) ἐπὶ τῶν ψυχορραγούντων ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 28 : Ἀγκομαχοῦσε τὸ βόιδι μ' ἀγωνία κι ἀναχάραξε 'σὰ νὰ ψυχορραγοῦσε 2) Ὑποφώσκω, ἐπὶ τῆς αὐγῆς Ἄνδρ. --- Λεξ. Δημητρ. : Ἀσμ.

Ἀναχαράζει μὴ αὐγὴ καὶ μὴ ψυχὴ κοιμᾶται,

ὁ ὕπνος τὴν ἐξάλισε κ' ἐμένα δὲ θυμᾶται

Ἄνδρ. Συνών. ξημερώνω, χαράζω. 3) Ἐπαναφέρω τὴν καταποθεῖσαν τροφήν ἐκ τοῦ στομάχου εἰς τὸ στόμα καὶ ἀναμασῶ αὐτήν, μηρυκάζω, ἐπὶ ζώων κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) : Ἀναχαράζει ἡ ἀγελάδα - τὸ βόιδι - ἡ γίδα - ἡ κατσίκα - τὸ πρόβατο κοιν. Σὰν ἀνεχαράζῃ τὸ ζευτὸ ξεκουράζεται Κάρπ. || Φρ. Αὐτὸς μόνον ποῦ δὲν ἀναχαράσσει (ἐπὶ ἀνθρώπου εὐήθους) Κρήτ. || Ποίημ.

Γνέθουνε τ' ἀρνοκόπια τους καὶ χάσκοντας κοιτάζουν

χοριᾶτα τὰ κοπάδια τους, βοῦβὰ ν' ἀναχαράζουν

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,127. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Διήγ.

